

Қазақстан-Ресей медициналық университеті

Тақырыбы: ТБДА

Тобы: 104А

Факультеті: Ж.М

Орындаған: Сағатова М

Тексерген: Ерешева А

Алматы-2015ж

Жоспар

1.Кіріспе

2.Негізгі бөлім

□ТУА БІТКЕН ДАМУ АҚАУЛЫҚТАРЫ

□ТАРИХЫ

□ДАМУ АҚАУЛАРЫНЫҢ ПАЙДА БОЛУ
СЕБЕПТЕРІ

□ДАМУДЫҢ ТУА БІТКЕН АҚАУЛАРЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ

3.Қорытынды

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

ТУА БІТКЕН ДАМУ АҚАУЛЫҚТАРЫ

Жүктілікке дейін және жүктілік кезіндегі себептерге байланысты ақыл естің кемістігі және дене кемістігіне, не өлімге алып келетін ағзаның құрылысының, қызметінің және биохимиялық өзгерістері. Жүктілікке дейін себептеріне тұқым қуалайтын факторлар және сыртқы орта факторларының ұрықтың дамуына әсері жатады. Жүктілік кезінде ақаулықтардың пайда болу себептері - жарақаттар мен инфекциялар.

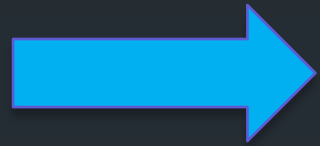
Тарихы

Туа біткен ақаулардың табиғатын ашқан алғашқы зерттеулерді 1651 жылы ағылшын дәрігері Уильям Гарвей жүргізді. Ол кейбір ақаулықтар- ұрықтың туылған кезде жойылып кететін қалыпты белгілерінің сақталуы екендігін байқаған. Алайда ақаулықтар тек 19 асырда толық зерттеліп, 20 ғасырда генетикалық зерттеулердің дамуына байланысты себептері анықталып, кейбір түрлерінің алдың алу және емдеу жолдары пайда болды.

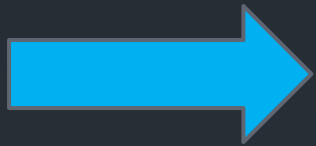

Дамудың туа біткен ақаулары -туылған соң бірден анықталатын, туылғанға дейін пайда болған құрылысы мен қызметі бұзылуымен жүретін мүшенің тұрақты морфологиялық өзгерістері.

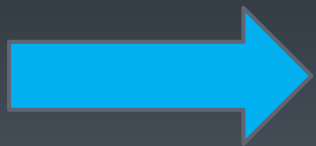
ДАМУ АҚАУЛАРЫНЫҢ ПАЙДА БОЛУ СЕБЕПТЕРІ

Генетикалық факторлар
(тұқымқуалаушылық)

Сыртқы орта факторлары

Көпфакторлы себептер
(мультифакторлы)

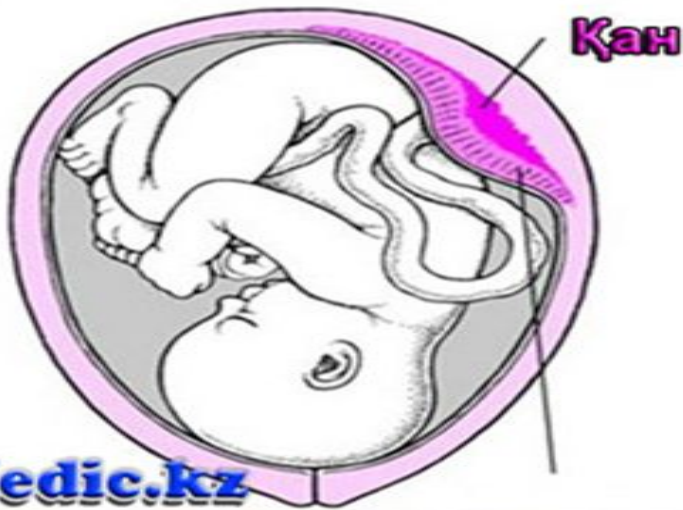
ГЕНЕТИКАЛЫҚ ФАКТОРЛАР

- Тұқымқуалаушылыққа байланысты туа біткен ақаулықтар:
- Гендік мутацияларға (ФКУ, Тея-Сакс, муковисцидоз, т.б.)
- Аналық жұмыртқа жасушасының не сперматозоидтардың даму кезінде хромосомалардың дұрыс ажырамауы салдарынан (даун, эдвардс, Патау, Клайнфельтер, Тернер синдромдары) дамиды.

Плацента ажырауы

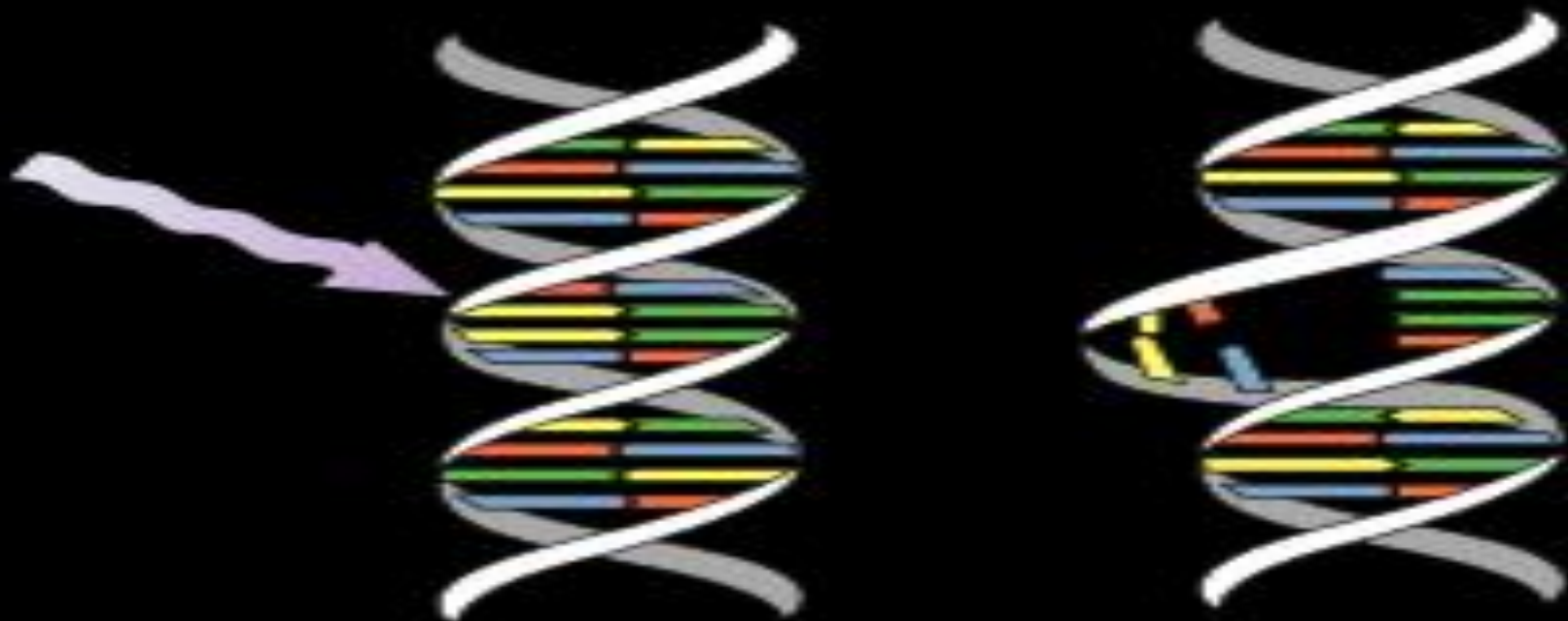

Қалыпты плацента

Ажыраған плацента

KazMedic.kz

Даун синдромы

Эдвардс синдромы

Клайнфельтер синдромы

Шерешевский-Тернер синдромы

Патау синдромы

СЫРТҚЫ ОРТАЛЫҚ ФАКТОРЛАР:

- 1) физикалық (радиация, температура және т.б.)
- 2) химиялық (дәрілер, бояулар және т.б.)
- 3) биологиялық (вирустар, бактериялар, паразит токсиндері)

КӨПФАКТОРЛЫ СЕБЕПТЕР (МУЛЬТФАКТОРЛЫ)

Көпшілік туа біткен ақаулардың себебін бір генетикалық себеппен не сыртқы орта факторымен түсіндіру қиын. Мұндай ақаулықтар бірнеше гендердің әсеріне (полигенді) және сыртқы орта факторлардың (полифакторлы) әсерлерінен дамиды деп түсіндіріледі.

Эмбриогенездің қалыпты дамуының бұзылуы нәтижесінде дамудың туа біткен ақаулары мен кемістіктердің көрініс беруі **тератогенез** деп, ал оларды туғызатын факторлар — **тератогенді факторлар** деп аталады.

ДАМУДЫҢ ТУА БІТКЕН АҚАУЛАРЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ

- А) аплазиялар – ағзаның болмауы
- Б) гипоплазиялар- ағзаның дамымауы(жетілмеуі)
- В) гиперплазиялар – дамудың күшеюі
- Г) гетеротопиялар – ағзаның басқа орында дамуы
- Д) стеноздар – қуыс мүшенің тарылуы
- Ж) атрезиялар- каналдың не тесіктің болмауы.

1. ВИРУСТАРДЫҢ ӘСЕРІНЕН БОЛАТЫН ЭМБРИОПАТИЯ

Ананың жүкті кезінде қызамықпен ауырып, балалардағы туа біткен даму ақаулықтары туралы сипаттап жазған австралиялық офтальмолог Н. М. Грегг алғаш рет адамдағы қызамық вирусының зиянды тератогендік әсерін тапты. Грегг триадасы: көздің (катаракта және микрофтальмия), есту мүшесінің (саңыраулық) және жүректің зақымдануымен (ашық артериялық тармақпен, стеноз және өкпе бағанының гипоплазиясымен, қолқа тарылуы (стенозымен) сипатталады.

микрофтальмия

Қызамық ауруы

KazMedic.kz

Катаракта

2. ХИМИЯЛЫҚ ЗАТТАРДЫҢ ӘСЕРІНЕН БОЛАТЫН ЭМБРИОПАТИЯ

Жүктіліктің алғашқы мерзімінде қабынуға қарсы (индометацин) стероидты емес заттарды қолданғанда эмбриотоксикалық (ұрық резорбциясы) және тератогендік әсер пайда болады (жүректің сол қарыншасының гипоплазиясы, көкет жарығы).

Кортикостероидтық (глюкокортикоид) препараттарды қолданғанда тератогендік ақаулар жаңа туылған балаларда қатты таңдайдың жырығымен, катарактамен т.б.сипатталады.

қатты тандайдың жырығы

жүректің сол қарыншасының гипоплазиясы

Туберкулезге қарсы дәрілік заттарды(изониазид, тубазид), жүктіліктің алғашқы триместрінде қолданса ұрықтың зақымдануына алып келеді (анэнцефалия, қуық эктопиясы, тік ішектің атрезиясы омыртқалардың ажырап, бөлінуі, қисық аяқ). Талидомид әсерінен болатын эмбриопатия(Видеманн симдромы) талидомидті жүктіліктің 4-10 аптасында қолдануына байланысты пайда болады.

3. ФИЗИКАЛЫҚ ФАКТОРЛАРДЫҢ ӘСЕРІНЕН БОЛАТЫН ЭМБРИОПАТИЯ

Бұл әйел жүктіліктің 1-ші және 2-ші кезеңінде иондық сәулеленуге түскен кезде пайда болады. Радиациялық эмбриопатия сәбилерде микроцефалия, гидроцефалия, катаракта, колобома, бас сүйегі дамуының бұзылуымен сипатталады.

колобома

микроцефалия

гидроцефалия

МИКРОЦЕФАЛИЯ

ҚОРЫТЫНДЫ

Адамның құрсақ ішінде дамып, туылу мерзіміне дейінгі, дамудың әрбір сатысындағы қатерлі кезеңдерді, эмбрионға тератогендік факторлардың зиянды әсерін, туа пайда болатын ақаулықтардың даму механизмдерін түсінуге мүмкіндік береді.

Ұрыққа сыртқы тератогендік факторлардың әсерінен ұрықта түрлі кемтарлықтар, аномалиялар, пайда болып, дамуы мүмкін.

Қазіргі таңдағы әлемдік медицина саласындағы ең өзекті мәселелердің бірі – дені сау балалардың санының көбейту, ана мен баланың денсаулығын қадағалау